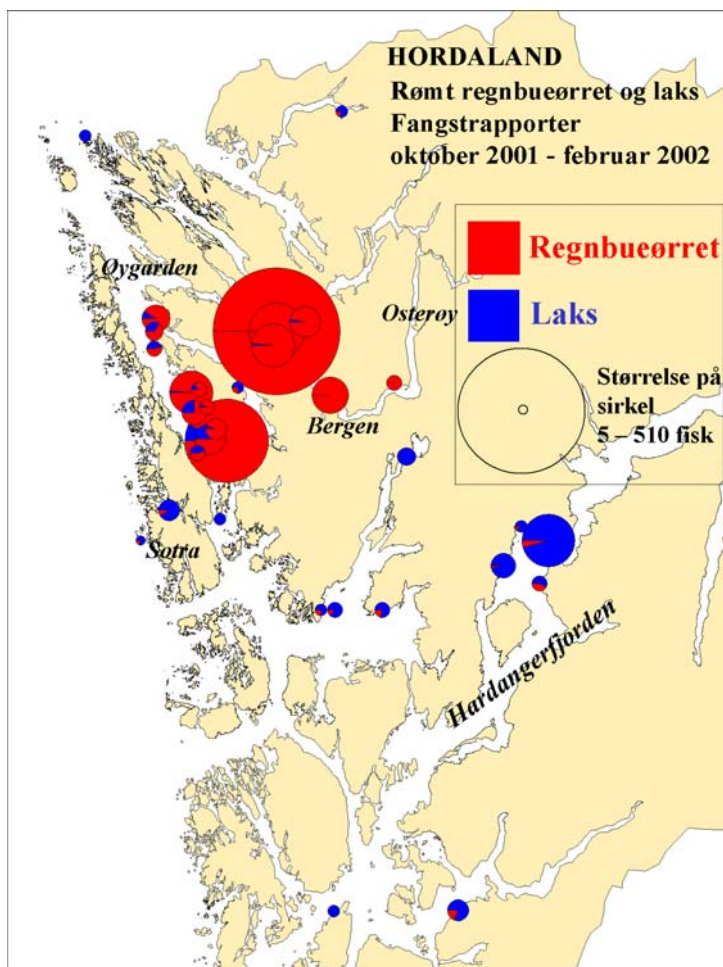

1) Mye rømt fisk tas på garn i sjøen

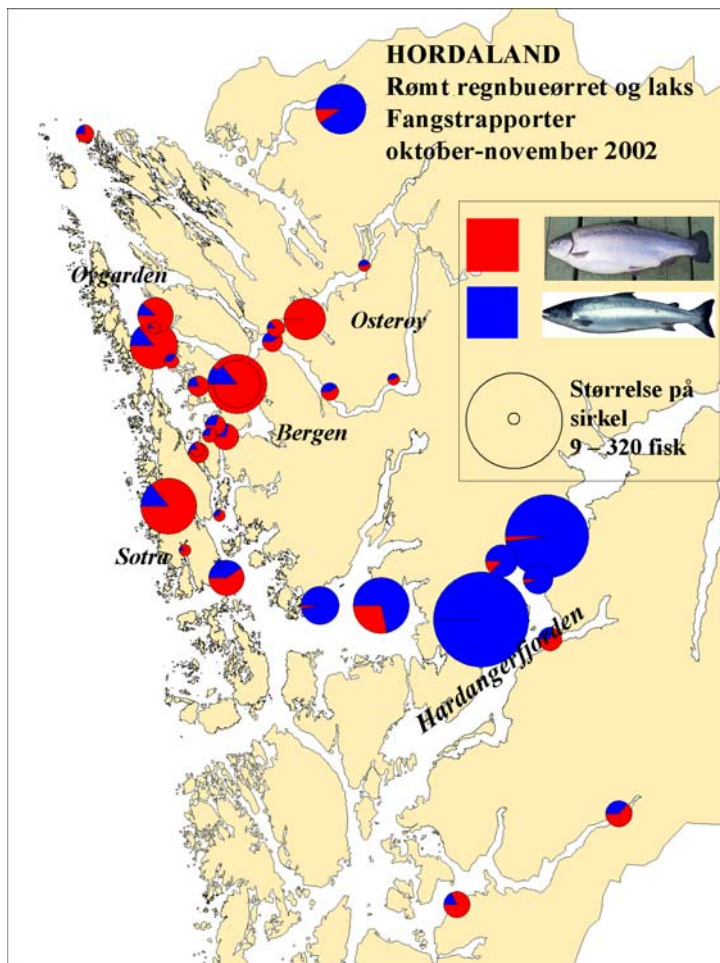
Siden midt på 90-tallet har Miljøvern avdelingen, Fylkesmannen i Hordaland, tilrettelagt for et utvidet garnfiske om høsten og vinteren. Fisket har åpnet 1. oktober og vart til 28. februar. Så seint på høsten har de aller fleste ville laksene allerede vandret opp i elvene slik at fisket i liten grad beskatter vill fisk. I Havforskningsinstituttets prosjekt om rømt fisk har vi ønsket å få mer detaljerte fangstopplysninger fra dette fisket enn det som kreves for å delta, og vi har inngått samarbeid med 20 % av fiskerne. På bakgrunn av opplysningene har vi kunne sette opp kart over den geografiske fordelingen av rømt laks og regnbueørret, og beregnet fangst per innsats.

Kraftig økning av rømt regnbueørret. I løpet av høstfisket 2001 satte fangsten av rømt regnbueørret ny rekord (Tabell 1). Oppdrett av regnbueørret i Hordaland har vokst fortere enn produksjonen av laks gjennom flere år. Dette gjenspeiles i rømningsstatistikken, som viser en tidobling av rapportert fangst av regnbueørret i løpet av fire sesonger. Erfaringene tyder på at regnbueørret som rømmer sprer seg mindre etter rømning enn laksen, i hvert fall hvis den drettes opp inne i fjordene. Fangst, merking og utsetting av rømt regnbueørret fra Trengereid ved Osterøy har kun gitt gjenfangster i nærområdet, gjerne tett ved oppdrettsanlegg. Dette samsvarer med merkeforsøk gjort av Norsk institutt for naturforskning (NINA), som i tillegg har funnet større spredning ved slipp i mer åpne områder. Den geografiske fordelingen av fangstene av rømt regnbueørret høsten/vinteren 2001/2002 (se Figur 3) samsvarer således godt med plasseringen av mange av oppdrettsanleggene som produserer regnbueørret.

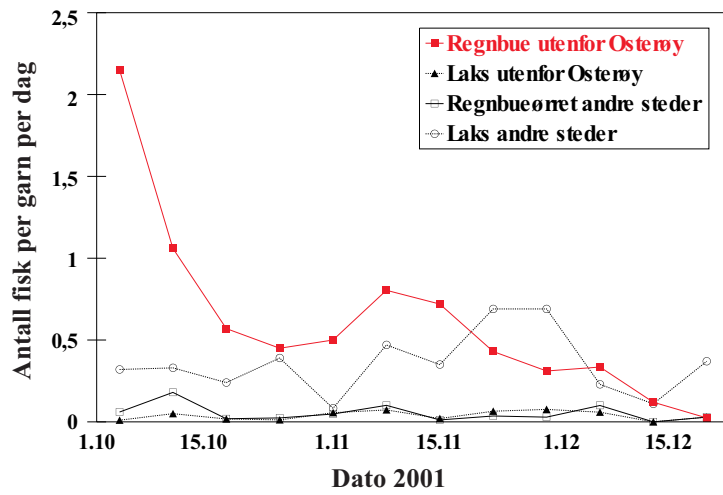
Figur 1. Geografisk fordeling av fangst av rømt oppdrettslaks og regnbueørret tatt i garn i høst-/vinterfisket 2001/2002.

2002 nytt toppår for rømning? Etter bare to måneder av høstfisket i 2002 ble det fanget mye mer rømt fisk i år sammenlignet med samme tid i 2001. De foreløpige fangstrapportene viser at det de to første månedene av høstfisket 2002 ble fanget nesten seks ganger så mye laks og minst like mye regnbueørret i forhold til oktober-november 2001. I 2002 var regnbueørreten mer spredd til ytre strøk (se Figur 4), og laks dominerte i Hardangerfjorden. Den rømte laksen i Hardangerfjorden kom fra flere enn to kilder, ettersom vekten varierte fra 1-19 kg.

Figur 2. Geografisk fordeling av fangst av rømt oppdrettslaks og regnbueørret tatt i garn i oktober–november 2002.

Fiske kan redusere problemet. Fordi regnbueørret ser ut til å holde seg i nærområdet etter rømning i større grad enn laks, blir det lettere å måle effekten av høstfisket på regnbueørreten. Høsten 2001 viser våre tall at de daglige fangstene per garn sank vesentlig i løpet av fiskets første åtte uker (se Figur 5), noe som tyder på at antall regnbueørret ble gradvis redusert. Dette kan forklares med at regnbueørreten vandrer mindre etter rømning slik at fisket i nærområdet får større effekt.

Figur 3 Fangst per innsats (antall fisk per garn per dag) i høst-/vinterfisket 2001 delt inn i området nær Osterøy og resten av Hordaland.